

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Sundhedsudvalget
Christiansborg
1218 København K

Dato: 8. marts 2010
Kontor: Civilkontoret
Sagsnr.: 2010-151-0362
Dok.: AER40152

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 366 (Alm. del), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. februar 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Anne Marie Geisler Andersen (RV).

Lars Barfoed

/

Birgit Thostrup Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 366 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Hvordan harmonerer ophævelse af en behandlingsdom med, at man samtidig fastholder et farlighedsdekret?”

Svar:

Efter straffelovens § 16, stk. 1, straffes personer, der på gerningstiden var utilregnelige på grund af sindssygdom eller tilstande, der må sidestilles hermed, ikke. Hvis en tiltalt er frifundet for straf i medfør af straffelovens § 16, kan retten træffe bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, der findes mere formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser, herunder – hvis mindre indgribende foranstaltninger findes utilstrækkelige – anbringelse på hospital for sindslidende, jf. straffelovens § 68.

Medfører en foranstaltning, at den dømte skal anbringes på et hospital for sindslidende, eller giver foranstaltningen mulighed herfor, fastsættes der en længstetid for foranstaltningen på 5 år. Længstetiden kan under særlige omstændigheder efter anmodning fra anklagemyndigheden forlænges med yderligere 2 år, jf. straffelovens § 68, stk. 1.

Hvis den dømte er fundet skyldig i særligt grove personfarlige forbrydelser eller forsøg herpå, fastsættes der i almindelighed ingen længstetid for foranstaltningen. Anklagemyndigheden skal i disse tilfælde indbringe spørgsmålet om ændring eller endelig ophævelse af foranstaltningen 5 år efter dommen, medmindre spørgsmålet har været forelagt for retten inden for de seneste 2 år. Derefter forelægges spørgsmålet for retten mindst hvert andet år, jf. straffelovens § 68 a, stk. 2, 2. og 3. pkt.

Hvis den idømte foranstaltning ikke medfører eller giver mulighed for anbringelse på hospital for sindslidende eller anden institution, men f.eks. alene indebærer tilsyn eller pligt til lade sig underkaste ambulante psykiatriske behandling, fastsættes der en længstetid på 3 år. Længstetiden kan under særlige omstændigheder efter anmodning fra anklagemyndigheden forlænges, men dog kun således, at den samlede tid for foranstaltningen ikke overstiger 5 år, jf. straffelovens § 68 a, stk. 3, 2. og 3. pkt.

Efter straffelovens § 72, stk. 1, påhviler det anklagemyndigheden at påse, at en foranstaltning ikke opretholdes i længere tid eller videre omfang end påkrævet. Dette indebærer, at der efter omstændighederne kan være

pligt til at indbringe spørgsmålet om opretholdelse af en foranstaltning, før udløbet af den fastsatte længstetid, eller – hvis der er tale om en tidsubestemt foranstaltning – før anklagemyndigheden i øvrigt er forpligtet til at forelægge spørgsmålet om foranstaltningens opretholdelse for retten.

Hvis den dømte selv eller dennes bistandsværge har anmodet om, at foranstaltningen ændres eller ophæves, og anmodningen herom ikke tages til følge, kan en ny anmodning ikke fremsættes, før der er forløbet et halvt år fra rettens kendelse, jf. straffelovens § 72, stk. 2, sidste pkt.

Som der er redegjort for i min samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 365, udstedes et farlighedsdekret i langt de fleste tilfælde i forhold til personer, som i forvejen har ophold på psykiatrisk afdeling – enten i henhold til dom eller som følge af tvangsmæssig eller frivillig indlæggelse – og som under opholdet udviser en sådan farlig og psykotisk adfærd, at det anses for påkrævet, at den pågældende overføres til Sikringsafdelingen.

I de tilfælde, hvor en person, som allerede er idømt en strafferetlig foranstaltning, på baggrund af et farlighedsdekret overføres til Sikringsafdelingen, vil det ikke i sig selv have betydning for den strafferetlige foranstaltning, og reglerne om længstetid og prøvelse af foranstaltningens opretholdelse vil således fortsat finde anvendelse.

Hvis imidlertid den farlige adfærd, som har givet anledning til farlighedsdekretet, medfører, at anklagemyndigheden rejser en sag om ændring af foranstaltningen, hvorved den pågældende dømmes til anbringelse på Sikringsafdelingen, vil det som udgangspunkt føre til en ophævelse af farlighedsdekretet, jf. herved de specielle bemærkninger til psykiatrilovens § 40 (Folketingstidende 1988/89, tillæg A, spalte 2099).

Ophæves en strafferetlig foranstaltning, mens den dømte – på baggrund af et farlighedsdekret – har ophold på Sikringsafdelingen, vil grundlaget for den pågældendes frihedsberøvelse herefter alene være psykiatrilovens kapitel 11 om anbringelse af ekstraordinært farlige personer.

Det betyder bl.a., at der – hvis det ikke allerede er sket – vil blive beskikket en patientrådgiver for den pågældende, idet en eventuel bistandsværgebeskikkelse bortfalder, når den strafferetlige foranstaltning ophæves endeligt, jf. psykiatrilovens § 40, stk. 4, jf. straffelovens § 71, stk. 2.

Farlighedsdekretet vil administrativt kun kunne ophæves af justitsministeren, jf. psykiatrilovens § 41, stk. 1. Den overlæge på Sikringsafdelingen, der har den pågældende under behandling, vil således skulle rette henvendelse til ministeriet med indstilling om ophævelse af farlighedsdekretet, når ophold i Sikringsafdelingen ikke længere findes påkrævet.

Patienten selv eller dennes patientrådgiver vil tillige kunne fremsætte anmodning om, at farlighedsdekretet ophæves. Et eventuelt afslag på anmodningen vil efterfølgende kunne begæres indbragt for retten til prøvelse efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a, jf. psykiatrilovens § 41, stk. 1. Hvis en begæring om ophævelse af farlighedsdekretet er afslået, vil en ny begæring herom først kunne fremsættes af patienten eller patientrådgiveren 2 måneder efter Justitsministeriets afslag. Har afslaget været indbragt for retten, regnes fristen dog fra rettens afgørelse i sagen, jf. psykiatrilovens § 41, stk. 2.